

Biologia i Bioquímica General

Codi: 102443

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500897 Enginyeria Química	OB	1	1
2500897 Enginyeria Química	OB	2	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Font Segura

Correu electrònic: Xavier.Font@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Laura Trigo Gallardo

Prerequisits

El pla d'estudis no determina cap prerequisit específic per a aquesta assignatura. Tot i això, la recomanació és que l'alumne tingui coneixements previs de biologia i química.

Objectius

Per tal de poder treballar en àmbits afins a la biotecnologia o a l'enginyeria ambiental, els enginyers químics han de ser capaços de combinar una comprensió dels principis biològics bàsics amb les habilitats de resolució de problemes pròpies d'un enginyer. Així, l'objectiu central d'aquesta assignatura és proporcionar els conceptes biològics i bioquímics bàsics que es poden aplicar a l'enginyeria química. A més, es vol familiaritzar l'estudiant amb el llenguatge utilitzat en l'àmbit de la biologia i la bioquímica, amb l'objectiu que es sentin còmodes treballant en àmbits com l'enginyeria bioquímica o l'enginyeria ambiental, o treballant en equips multidisciplinars que incloguin aquests àmbits.

Competències

Enginyeria Química

- Aplicar coneixements rellevants de les ciències bàsiques, com són les matemàtiques, la química, la física i la biologia, i també principis d'economia, bioquímica, estadística i ciència de materials, per comprendre, descriure i resoldre problemes típics de l'enginyeria química.
- Aplicar el mètode científic a sistemes en què es produeixin transformacions químiques, físiques o biològiques tant a escala microscòpica com macroscòpica.
- Comunicació
- Hàbits de pensament
- Hàbits de treball personal

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el biocatalitzador, ja sigui una cèl·lula o component cel·lular, com a base de reaccions de producció de béns i serveis. Conceptualitzar la importància dels elements vius, la seva estructura i funcionament en els diferents nivells d'organització, des dels més elementals, com ara els bioquímics i moleculars, fins a l'efecte associatiu en organismes i sistemes ecològics complexos.
2. Analitzar els diferents nivells d'interacció en els elements biològics i els mecanismes de captació de matèria i energia que contribueixen a la seva autogeneració.
3. Comunicar eficientment, oralment i per escrit, coneixements, resultats i habilitats, tant en entorns professionals com davant de públics no experts.
4. Descriure les diferents aplicacions en salut, alimentació, medi ambient i indústria dels organismes o els seus components, i com la seva manipulació en sistemes productius condueix a aquestes aplicacions.
5. Desenvolupar el pensament científic.
6. Desenvolupar el pensament sistèmic.
7. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
8. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi, síntesi i prospectiva.
9. Explicar els conceptes biològics rellevants per a iniciatives d'enginyeria.
10. Explicar que els organismes són fruit de l'expressió d'una informació genètica amb base química, que es transmet i que pot ser modificada per adequar-la tant a necessitats productives com d'utilització.
11. Fer un ús eficient de les TIC en la comunicació i la transmissió d'idees i resultats.
12. Identificar els mètodes disponibles per crear, analitzar i manipular molècules i sistemes biològics.
13. Interpretar l'estructura i la funció dels organismes i els seus components.
14. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
15. Traduir de manera eficient els descobriments de la recerca biològica bàsica en aplicacions d'enginyeria per a la societat.
16. Treballar de manera autònoma.

Continguts

Els continguts de l'assignatura es divideixen en 6 temes:

- Tema 1- De l'àtom a la cèl·lula. Biomolècules. Taxonomia. Estructura cel·lular i virus. Evolució i diversitat.
- Tema 2- Macromolècules. Estructura del ADN i ARN. Estructura de les proteïnes. Estructura dels carbohidrats. Estructura dels lípids.
- Tema 3- Membranes i Transport a través de membranes. La membrana cel·lular. Transport a través de membrana.
- Tema 4- Principis bàsics del metabolisme. Bioenergètica. Molècules activades. Enzims. Mecanismes de control de les rutes metabòliques. Senyalització cel·lular.
- Tema 5- Principals rutes metabòliques i la seva regulació. Degradació i utilització de sucres i lípids. Fosforilació oxidativa. Fotosíntesi.
- Tema 6- Vies de transmissió i modificació de la informació genètica. Síntesi i reparació del DNA. Metabolisme del RNA. El codi genètic i la traducció (síntesi de proteïnes). Expressió gènica en procariotes i eucariotes.
- Tema 7- Aplicacions a l'enginyeria. Treballs en grup.

Metodologia

Sessions presencials

A més de les classes magistrals, s'aprofitarà les classes presencials per a la resolució problemes i preguntes de forma activa per part dels estudiants. Es faran també classes on els estudiants presentaran en grup treballs preparats prèviament.

Treball en grup

Els estudiants, en grups de 4 o 5 persones, hauran fer un treball de recerca sobre un tema d'interès actual relacionat amb l'assignatura. El tema del treball s'escollirà d'entre un llistat de temes que es donaran a l'inici de l'assignatura.

El treball serà presentat per escrit i posteriorment exposat oralment i discutit a classe. La durada de la presentació i la discussió dependrà del número de grups. La presentació dels treballs es farà al llarg de l'assignatura.

Es farà, com a mínim, una sessió obligatòria de seguiment del treball per cada grup.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	30	1,2	1, 2, 4, 9, 10, 12, 13
Problemes i activitats a classe	15	0,6	1, 2, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 15
Tipus: Supervisades			
Presentació i discussió dels treballs en grup	5	0,2	3, 5, 6, 7, 8, 11, 16
Tipus: Autònomes			
Avaluació treball	3	0,12	5, 6, 8, 16
Estudi	71	2,84	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16
Treballs en grup	20	0,8	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16

Avaluació

Procés i activitats d'avaluació programades

Al llarg del curs es duran a terme diferents activitats d'avaluació que donaran lloc a la nota final de l'assignatura obtinguda per avaluació continuada. Concretament les activitats avaluatives seran:

- Primer parcial: Temes 1,2 i 3 (aproximadament). L'examen inclourà els treballs que s'hagin presentat a classe durant el període avaluat. 35% de la nota final.
- Segon parcial: Temes 4, 5 i 6 (aproximadament). L'examen inclourà els treballs que s'hagin presentat a classe durant el període avaluat i hi podran aparèixer conceptes avaluats al primer parcial. 50% de la nota final.
- Treball en grup: 15% de la nota final. Es valorarà la presentació oral (20%), el document escrit (40%) i els continguts tant de la presentació com del document escrit (40%).

Requisits de nota mínima:

- Caldrà una nota mínima de 4 del segon parcial per poder fer mitja amb la resta de activitats d'avaluació. En cas que la nota sigui inferior a 4, caldrà recuperar el segon parcial.
- Cal assolir una nota mínima de 5 en la part de continguts del treball en grup per poder aprovar l'assignatura. Per tant, no assolir aquesta nota implica suspendre l'assignatura amb una nota igual a la obtinguda en la part de continguts.
- Si algun estudiant no és present el dia de la presentació oral del treball del seu grup, suspendrà el treball amb una nota de 0.
- El treball en grup no és recuperable

Els exàmens podran consistir en preguntes test, preguntes de resposta curta, preguntes de desenvolupament i problemes. En cada examen s'indicarà clarament el percentatge de cada una de les parts sobre la nota de final de l'examen. En la qualificació de l'examen es tindran en compte aspectes com: presentació de l'examen, redacció, cometre errors bàsics, modificant, si fos necessari, la nota final obtinguda a partir de la mitjana ponderada de cada una de les notes.

Programació d'activitats d'avaluació

A l'inici de l'assignatura es formaran els grups per fer els treballs. El lliurament del treball escrit i les presentacions es faran al llarg de l'assignatura, en funció del treball escollit. Es farà un calendari a l'inici de l'assignatura.

Els exàmens es faran d'acord amb l'horari fixat en el calendari d'exàmens del Grau.

Procés de recuperació

Pel procés de recuperació cal tenir en compte que:

- Els exàmens parcials son eliminatoris sempre i quan la nota sigui igual o superior a 5. Per tant, un estudiant amb una nota igual o superior a 5 no pot assistir a la recuperació.
- Els estudiants amb una nota del segon parcial inferior a 4 han de recuperar obligatòriament aquest parcial.
- Quan s'hagin suspès els dos parcials, i la nota del segon parcial sigui igual o superior a 4, l'estudiant podrà decidir si va a la recuperació de només un dels dos parcials o dels dos, amb l'objectiu d'assolir una nota de 5 o superior, en la mitja ponderada de totes les activitats.
- El càlcul de la nota final, en el procés de recuperació, es farà de la mateixa forma que en l'avaluació continuada i amb els mateixos criteris de nota mínima.
- El treball en grup no és recuperable

Procediment de revisió de les qualificacions

Per cada activitat d'avaluació, s'indicarà un lloc, data i hora de revisió en la que l'estudiant podrà revisar l'activitat amb el professor. En aquest context, es podran fer reclamacions sobre la nota de l'activitat, que seran avaluades pel professorat responsable de l'assignatura. Si l'estudiant no es presenta a aquesta revisió, no es revisarà posteriorment aquesta activitat.

Qualificacions

Atorgar una qualificació de matrícula d'honor (MH) és decisió del professorat responsable de l'assignatura. La normativa de la UAB indica que les MH només es podran concedir a estudiants que hagin obtingut una qualificació final igual o superior a 9.00. Es pot atorgar fins a un 5% de MH del total d'estudiants matriculats. En aquesta assignatura, per poder optar a la Matricula d'Honor, a més dels criteris anteriors, caldrà que l'estudiant tingui una nota igual o superior a 8.5 de cada una de les activitats avaluatives i que no hagi hagut de recuperar cap dels exàmens parcials.

Els estudiants que, després del procés de recuperació, obtinguin una nota final igual o superior a 5, però que tenen una nota inferior a 4 en el segon parcial, s'avaluaran com a suspesos, reflectint-se com a nota final la nota corresponent al segon parcial obtinguda en el procés de recuperació.

Els estudiants que obtinguin una nota inferior a 5 en la part de continguts del treball en grup suspensen l'assignatura. La nota final obtinguda correspondrà a la nota més baixa entre la mitjana ponderada de les notes i la nota de la part de continguts del treball.

Es considerarà com a No Avaluable aquell estudiant que, no havent superat l'assignatura per avaluació continuada, no es presenti a la recuperació dels exàmens parcials.

Irregularitats per part de l'estudiant, còpia i plagi

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, es qualificaran amb un zero les irregularitats comeses per l'estudiant que puguin conduir a una variació de la qualificació d'un acte d'avaluació. Per tant, la còpia, el plagi, l'engany, deixar copiar, etc. en qualsevol de les activitats d'avaluació implicarà suspendre-la amb un zero. Les activitats d'avaluació qualificades d'aquesta forma i per aquest procediment no seran recuperables. Si és necessari superar qualsevol d'aquestes activitats d'avaluació per aprovar l'assignatura, aquesta quedarà suspesa directament, sense oportunitat de recuperar-la en el mateix curs. En aquesta situació la nota final que es reflectirà en l'acta serà un 3.

Avaluació dels estudiants repetidors

No es preveu un sistema diferent d'avaluació pels alumnes repetidors. Si que es contemplarà la possibilitat de mantenir la nota del treball fet el curs anterior, sempre i quan no repeteixi per haver copiat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens parcials	85	5	0,2	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16
Preguntes Treballs en Grup	5	0,5	0,02	3, 5, 6, 8
Treball en grup	10	0,5	0,02	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 16

Bibliografia

Qualsevol llibre de Bioquímica general i de Biologia de la cèl·lula pot servir per revisar o ampliar el que es fa a classe. De totes formes, podeu utilitzar qualsevol edició dels llibres de la llista següent (tots tenen la seva versió en anglès que és la més actualitzada).

- Alberts B, Bray D, Hopkin K, Johnson A, Lewis J, Raff M, Roberts K, Walter P. *Introducción a la biología celular* Editorial Médica Panamericana.
- Alberts B, Johnson A, Lewis J, Morgan, Raff M, Roberts K, Walter P. *Biología Molecular de la Célula*. Editorial Omega.
- McKee T, McKee JR. 2014. Bioquímica. *Las bases moleculares de la vida*. McGraw Hill Education. 5a Edició. https://cataleg.uab.cat/iii/encore/record/C__Rb2092731?lang=cat
- Nelson, D.L., Cox, M.M. *Lehninger: principios de bioquímica*, Editorial Omega.
- Stryer, L. *Bioquímica*, Editorial Reverté.
- Voet D, Voet J.G., Pratt C.W. 2008. *Fundamentos de Bioquímica: La vida a nivel molecular*. Editorial Médica Panamericana.

Programari

N/A